

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра механічної та електричної інженерії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна)

Стресостійкість у професійній діяльності

Розробник:

Дрожчана Ольга, старший викладач
кафедри механічної та електричної інженерії

Полтава
2023 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Стресостійкість у професійній діяльності
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра безпеки життєдіяльності
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> Дрожчана Ольга, старший викладач <i>Контакти:</i> к. 380 (навчальний корпус № 3) e-mail: olga.drozhchana@pdaa.edu.ua тел. 0661413901 сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/drozhchana-olga-ureshivna#
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	Усі спеціальності
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з основ безпеки життєдіяльності

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування базових знань про природу та специфіку виникнення стресу, основні етапи та напрямки оцінки, попередження та подолання проявів професійного стресу та вміння застосовувати отримані знання на практиці.

Основні завдання навчальної дисципліни дати уявлення про феномен стресу як важливого дестабілізуючого чинника в професійній діяльності; ознайомити з історією вчення про стрес, з досягненнями сучасної психологічної науки, розкрити шляхи попередження та подолання стресу; розкрити механізми психологічної саморегуляції; сприяти формуванню у студентів високого рівня стресостійкості, здібностей до раціонального мислення, самостійного аналізу стресових чинників, що виникають у професійній діяльності, вміння пов'язувати й застосовувати психологічні знання на практиці.

Компетентності:

загальні:

ЗК9. Здатність дотримуватися загальноприйнятних норм поведінки та моралі в міжособистісних відносинах.

Результати навчання:

РН1. Розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутність психічних явищ: аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

Програма навчальної дисципліни

- Тема 1. Сутність та природа стресу.
- Тема 2. Причини виникнення та форми прояву стресу.
- Тема 3. Динаміка протікання стресу.
- Тема 4. Стресостійкість особистості.
- Тема 5. Методи саморегуляції в умовах стресової ситуації.
- Тема 6. Професійний стрес.
- Тема 7. Управління стресом.
- Тема 8. Напрямки подолання та попередження стресу.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма 2021 р.н.			
	Усього	у т.ч.		
л		п	с.р	
Тема 1. Сутність та природа стресу	10	2	2	6
Тема 2. Причини виникнення та форми прояву стресу	12	2	2	8
Тема 3. Динаміка протікання стресу	10	2	2	8
Тема 4. Стресостійкість особистості	12	2	2	8
Тема 5. Методи саморегуляції в умовах стресової ситуації	12	2	2	8
Тема 6. Професійний стрес	12	2	2	8
Тема 7. Управління стресом	10	2	-	8
Тема 8. Напрямки подолання та попередження стресу	10	2	2	6
Усього годин	90	16	14	60

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

Результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Розв'язування тестів			Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	
	№1	№2	№3 підс			
РН1. Розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутність психічних явищ: аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.	15	15	25	21	24	100
Разом	15	15	25	21	24	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Разом	
	Розв'язування тестів			№3 підс.				
	№ 1	№2	№3					
Тема 1. Сутність та природа стресу	15				3	3	6	
Тема 2. Причини виникнення та форми прояву стресу					3	3	6	
Тема 3. Динаміка протікання стресу					3	3	6	
Тема 4. Стресостійкість особистості					3	3	21	
Тема 5. Методи саморегуляції в умовах стресової ситуації					3	3	6	
Тема 6. Професійний стрес					3	3	6	
Тема 7. Управління стресом			15			-	3	18
Тема 8. Напрямки подолання та попередження стресу					25	3	3	31
Разом	15	15	25		21	24	100	

Форми, шкала та критерії оцінювання **результатів навчання** при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

- **розв'язування тестів** - протягом вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти розв'язує тести:

Критерії оцінювання розв'язування тестів (№1, 2)

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
15	Правильно обрано відповіді на 80-100% питань тесту, що свідчить про засвоєння результатів навчання, а саме розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутність психічних явищ: аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття
10	Правильно обрано відповіді на 60-80% питань тесту, що свідчить про засвоєння результатів навчання, а розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутність психічних явищ: аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття
5	Правильно обрано відповіді на 40-60% питань тесту, що свідчить про засвоєння результатів навчання, а саме розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутність психічних явищ: аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття
0	Неправильна відповідь на питання тесту, або відповідь відсутня, що не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання результатів навчання.

Критерії оцінювання розв'язування тестів (№3 підс.)

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
25	Правильно обрано відповіді на 80-100% питань тесту, що свідчить про засвоєння результатів навчання, а саме розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутність психічних явищ: аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття
20	Правильно обрано відповіді на 60-80% питань тесту, що свідчить про засвоєння результатів навчання, а саме розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутність психічних явищ: аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття
15	Правильно обрано відповіді на 40-60% питань тесту, що свідчить про засвоєння базових результатів навчання, а саме розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутність психічних явищ: аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття
10	Правильно обрано відповіді на 20-40% питань тесту, що свідчить про недостатній рівень знань, а саме розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутність психічних явищ: аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття
5	Правильно обрано відповіді на 10-20% питань тесту, що свідчить про мінімальний рівень знань, а саме розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутність психічних явищ: аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття
0	Неправильна відповідь на питання тесту, або відповідь відсутня, що не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання результатів навчання.

- виконання вправ на практичних заняттях:

Критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
3	Здобувач вищої освіти продемонстрував високий рівень вміння інтерпретувати отримані результати навчання, а саме розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутність психічних явищ: аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття
2	Здобувач вищої освіти продемонстрував задовільний рівень вміння інтерпретувати отримані результати навчання, а саме розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутність психічних явищ: аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні

	засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття
1	Здобувач вищої освіти продемонстрував низький рівень вміння інтерпретувати отримані результати навчання, а саме розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутність психічних явищ: аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття
0	Відсутність виконання практичного завдання, що не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання результатів навчання.

- виконання завдань самостійної роботи - здобувач вищої освіти виконує за всіма темами з навчальної дисципліни:

Критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
3	Завдання виконано в обсязі 80-100%, що свідчить про високий рівень вміння інтерпретувати отримані результати навчання, а саме розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутність психічних явищ: аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття
2	Завдання виконано в обсязі (80-60%), що свідчить про задовільний рівень вміння інтерпретувати отримані результати навчання, а саме розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутність психічних явищ: аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття
1	Завдання виконано в обсязі (60-40%), що свідчить про низький рівень вміння інтерпретувати отримані результати навчання, а саме розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутність психічних явищ: аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття
0	Відсутність виконання практичного завдання, що не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання результатів навчання.

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 90 год.

Кількість кредитів – 3.

Форма семестрового контролю – залік

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Практичні завдання, завдання з самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу деканату

Академічна доброчесність

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації, відеоролики, навчальні фільми.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Анцупов А. Я. Конфліктологія: підручник для вузів. Київ: Либідь, 2018. 496 с.
2. Бардин Н. М., Жидецький Ю. Ц., Кіржецький Ю. І. та ін. Стресостійкість: навч. посіб./ за ред. Я.М. Когути. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 204 с.
3. Кириленко Т. С. Психологія: емоційна сфера особистості: навч. посіб. Київ: Либідь, 2017. 256 с.
4. Психологія стресу: підручник / Л. Б. Наугольник. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. – 324 с.
5. Розов В.І. Адаптивні антистресові психотехнології: навч. посіб. Київ: Кондор, 2016. 278с.
6. Бардин Н. М., Жидецький Ю. Ц., Кіржецький Ю. І. та ін. Стресостійкість: навч. посіб./ за ред. Я.М. Когути. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 204 с.

Допоміжні

1. Занюк С.С. Психологія мотивації та емоцій: навч. посіб. Луцьк: Ред.вид. від. Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2017. 180 с
2. Киричук О.В., Роменець В.А. Основи психології: підручник. Київ: Либідь, 2016. 632 с.
3. Сап'яном В.І. Етика спілкування: проблема вирішення конфлікту. Чернігів, 2017. 104с.
4. Вересів М.М. Формула протистояння, або як усунути конфлікт в колективі. Київ: Флінта, 2008. 108с